

Ang Basahon ni Daniel - Gatus ug Napulog-Unom

Pagpadayag sa mga Adlaw sa Panimalos: Usa ka Propetikong Pagsusi sa Pasidaan ni Jeremias ug sa Katapusang Kaliwatan

Jeff Pippenger

2024-03-04

Gihisgotan nato ang Jeremias kapitulo singkuenta sa miaging artikulo, ug sa maong teksto ang hukom ibabaw sa Babilonia, nga nagsugod sa haduol nang moabot nga balaod sa Dominggo sa Tinipong Bansa sa Amerika ug natapos sa kapungot sa Dios. Ang ehekutibong hukom mao ang adlaw sa panimalos sa Ginoo nga girepresentahan sa pagkalaglag sa Jerusalem sa tuig 70 AD. Ang pagkalaglag sa Jerusalem nga gihimo sa Roma niadtong 70 AD, gitipoan na daan sa pagkalaglag sa Jerusalem nga gipahigayon ni Nabucodonosor. Dungan, sila naghatag ug duha ka mga saksi sa Ehekutibong Hukom sa bigaon nga lungsod sa Tiro, nga mao usab ang bigaon sa Pinadayag kapitulo disisiyete.

Ang Jeremias nagpahibalo kanato nga sa dihang matuman na ang panimalos sa Ginoo batok sa modernong Babilonya, nga magsugod sa haduol nang umalabot nga balaod sa Dominggo, nga “Niadtong mga adlaw, ug niadtong panahona, nagaingon ang Ginoo, ang kasal-anan sa Israel pagapangitaon, ug wala na kini; ug ang mga sala sa Juda, ug dili na sila hikaplagnan: kay pasayloon ko kadtong akong gibilin.” Niadtong mga adlaw, ang pagpatik sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo nahuman na daan.

“Unsay inyong ginabuhay, mga igsoon, diha sa dakong buluhaton sa pagpangandam? Kadtong nagapakig-usa sa kalibutan nagadawat sa hulmahan nga kalibutanon ug nagapangandam alang sa marka sa mapintas nga mananap. Kadtong walay pagsalig sa kaugalingon, nga nagapaubos sa ilang kaugalingon sa atubangan sa Dios ug nagaputli sa ilang mga kalag pinaagi sa pagtuman sa kamatuoran, mao kini ang mga nagadawat sa langitnong hulmahan ug nagapangandam alang sa selyo sa Dios sa ilang mga agtang. Sa dihang mogula na ang sugo ug mapatik na ang timaan, ang ilang kinaiya magapabiling putli ug walay buling hangtod sa walay katapusan.” Testimonies, volume 5, 216.

Ang ehekutibong paghukom nagsugod pinaagi sa ikaduhang tingog sa Pinadayag kapitulo napulo ug walo, nga nagtawag sa mga lalaki ug mga babaye sa pagkalagiw gikan sa Babilonia, ug si Jeremias nagaingon, “miabut na ang ilang adlaw, ang panahon sa ilang pagduaw. Ang tingog nila nga nangalagiw ug nakagawas gikan sa yuta sa Babilonia, sa pagpahibalo sa Zion sa panimalos sa Ginoo nga atong Dios, ang panimalos sa iyang templo. Tiguma ang mga mamamana batok sa Babilonia: kamong tanan nga nagabakyaw sa pana, magpahaluna batok kaniya sa palibot; ayaw tugoti nga may usa gikan kaniya nga makagawas: balusi siya sumala sa iyang binuhatan; sumala sa tanan nga iyang gibuhay, buhata usab kana kaniya.” Ang iyang paghukom ginatuman pinaagi sa “mga mamamana.” Ang unang paghisgot sa usa ka mamamana diha sa Kasulatan may kalabutan

kang Ismael.

Ug ang Dios nakadungog sa tingog sa bata; ug ang manulonda sa Dios mitawag kang Hagar gikan sa langit, ug miingon kaniya, Unsay nakapaguol kanimo, Hagar? Ayaw kahadlok; kay ang Dios nakadungog sa tingog sa bata didto sa dapit diin siya atua. Tindog, ipatindog ang bata, ug kupoti siya sa imong kamot; kay himoon ko siya nga usa ka dakung nasud. Ug giablihan sa Dios ang iyang mga mata, ug siya nakakita ug usa ka atabay nga adunay tubig; ug siya miadto, ug gipuno ang sudlanan sa tubig, ug gipainom ang bata. Ug ang Dios nag-uban sa bata; ug siya mitubo, ug mipuyo sa kamingawan, ug nahimong usa ka magpapana. Genesis 21:17–20.

Ang “takna sa dakong linog” diha sa Pinadayag onse nagaila sa sinugdanan sa ehekutibong paghukom batok sa bigaon sa Roma, nga magsugod sa haduol na nga balaod sa Domingo sa Estados Unidos. Sulod sa “takna” “ang ikatulong kaalaut moabut sa madali. Ug ang ikapitong manulonda mipatingog.” Ang ikatulong kaalaut mao ang ikapitong trumpeta. Ang mga mamamanaw sa Islam mao ang gigamit sa pagdala sa Iyang paghukom ibabaw niadtong nagapatuman sa timaan sa awtoridad sa kapapahan (pagsimba sa Domingo), ug nagalutos niadtong nagabarug sa timaan sa awtoridad sa Dios (pagsimba sa Igpapahulay).

Diha sa Lucas kapitulo baynte-uno, si Jesus, sa pagtubag sa mga pangutana sa mga tinun-an mahitungod sa pagkalaglag sa Jerusalem ug sa templo, naghatag ug usa ka makasaysayanong asoy nga nagrepresentar usab sa kasaysayan sa katapusang mga adlaw. Iyang gihisgutan ang “mga adlaw sa panimalus,” nga maoy usa ka mahinungdanong propetikong kinaiya sa Iyang ministeryo ingon nga Mesiyas, nga Iyang giila sa Iyang unang pahibalo sa Iyang ministeryo pinaagi sa pagbasa gikan sa propeta nga si Isaias ngadto sa iglesia sa Nazareth. Ang pahibalo didto sa Nazareth, ug ang teksto gikan kang Isaias, nagrepresentar dili lamang sa Iyang ministeryo, kondili usab sa mensahe sa Iyang mga tinun-an, ug labi pang piho, sa buluhaton ug ministeryo sa kalihokan sa usa ka gatus kap-atan ug upat ka libro.

Ang Espiritu sa Ginoong Dios ania kanako; tungod kay gidihogan ako sa Ginoo aron sa pagwali ug maayong balita ngadto sa mga maaghop; gipaadto niya ako aron sa pagbugkos sa mga dugmok ug kasingkasing, sa pagpahibalo sa kagawasan ngadto sa mga binihag, ug sa pag-abli sa bilangoan alang kanila nga ginagapus; Aron sa pagpahibalo sa madawatong tuig sa Ginoo, ug sa adlaw sa panimalos sa atong Dios; sa paglipay sa tanang nagbangotan; Sa pagtudlo alang kanila nga nagbangotan sa Sion, sa paghatag kanila ug katahum ilis sa abo, sa lana sa kalipay ilis sa pagbangotan, sa bisti sa pagdayeg ilis sa espiritu sa kabug-aton; aron sila pagatawgon nga mga kahoy sa pagkamatarong, ang tinanum sa Ginoo, aron siya pagahimayaon. Ug sila magatukod sa karaang mga guba, ilang patindogon pag-usab ang nahaunang mga kalaglagan, ug ilang ayohon ang mga siyudad nga nangagun-ob, ang mga kalaglagan sa daghang kaliwatan. Ug ang mga dumuloong motindog ug mopakaon sa inyong mga panon, ug ang mga anak sa langyaw maoy inyong mga magdadarog ug mga magaatiman sa kaparrasan. Apan kamo paganganlan nga mga Saserdote sa Ginoo: ang mga tawo magatawag kaninyo nga mga Ministro sa atong Dios: mokaon kamo sa mga bahandi sa mga Gentil, ug sa ilang himaya magapasigarbo kamo sa inyong kaugalingon. Tungod sa inyong kaulawan makabaton kamo ug pinilo; ug tungod sa kalibog sila magakalipay sa ilang bahin: busa sa ilang

yuta makapanag-iyang sila sa pinilo: ang walay katapusang kalipay maanha kanila. Kay ako, ang Ginoo, nahigugma sa justicia, nagadumot ako sa tulis tungod sa halad-nga-sinunog; ug akong patultolon ang ilang buhat diha sa kamatuoran, ug ako magahimo uban kanila ug walay katapusang tugon. Ug ang ilang kaliwatan maila sa taliwala sa mga Gentil, ug ang ilang kaliwat sa taliwala sa mga katawohan: ang tanan nga makakita kanila moila kanila, nga sila mao ang kaliwat nga gipanalanginan sa Ginoo. Ako magakalipay pag-ayo diha sa Ginoo, ang akong kalag magamalipayon diha sa akong Dios; kay gibistihan niya ako sa mga bisti sa kaluwasan, gitabonan niya ako sa kupo sa pagkamatarong, ingon sa pamanhonon nga nagadayandayan sa iyang kaugalingon sa mga dayandayan, ug ingon sa pangasaw-onon nga nagadayandayan sa iyang kaugalingon sa iyang mga mutya. Kay maingon nga ang yuta nagapatubo sa iyang mga usbong, ug maingon nga ang tanaman nagapapatubo sa mga gipugas diha niini; sa ingon niana ang Ginoong Dios magapapatubo sa pagkamatarong ug pagdayeg sa atubangan sa tanang mga nasud. Isaias 61:1–11.

Ang usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo nga ginatakan sa Ezekiel kapitulo 9, mao kadto sila nga nagabangutan tungod sa mga sala sa iglesia ug sa kalibotan. “Ang dawaton nga tuig sa Ginoo, ug ang adlaw sa pagpanimalos sa atong Dios,” mao ang panahon nga ang mga nagabangutan sa Zion pagalipayon, ug mamahimong “mga kahoy sa pagkamatarung” aron “maghimaya sa Ginoo.” Ilang gihimaya ang Ginoo, kay “niadtong mga adlaw, ug niadtong panahona, nagaingon ang Ginoo, ang kasal-anan sa Israel pangitaon, ug walay makita.” Ang mga nagabangutan mao sila nga ginatakan ug sila usab kadtong “magtukod sa karaang mga gun-ob,” nga “magpatindog sa nahaunang mga kalumpagan, ug” nga “moayo sa mga siyudad nga nangagun-ob, ang mga kalumpagan sa daghang mga kaliwatan.” Sila “paganganlan nga mga Pari sa Ginoo,” ug ang mga tawo magatawag kanila nga “mga Ministro sa atong Dios.”

Ang pagkamatarong sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo kinahanglan “moturok sa atubangan sa tanang mga nasud,” sa diha nga sila igapatindog ingon nga usa ka bandila sa takna sa dakong linog. Ang ilang pagkamatarong hinungdanon nga ipagula sa hinay-hinay nga paagi, kay kini mao ang “ingon sa yuta nga nagapaturuk sa iyang putot, ug ingon sa tanaman nga nagapaturuk sa mga butang nga gipugas diha niini; mao man usab ang Ginoong Dios magapaturuk sa pagkamatarong ug pagdayeg.” Ang pagtimri sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo nagsugod sa pag-abot sa ulahing ulan niadtong Septyembre 1, 2001. Niadto nga panahon gidala sa gawas ang mga putot sa yuta. Gipaila ni Isaias kon kanus-a moturok ang mga putot.

Sa tukma nga sukod, sa diha nga kini moturok, ikaw makiglalis batok niini: pugngan niya ang iyang mabangis nga hangin sa adlaw sa hangin sa sidlakan. Busa tungod niini pagahinloan ang kasal-anan ni Jacob; ug mao kini ang tibook nga bunga sa pagkuha sa iyang sala; sa diha nga himoon niya ang tanang mga bato sa halaran nga sama sa mga batong-apog nga gidugmok ngadto sa pinitik nga mga tipik, ang mga kakahoyan ug ang mga larawan dili na motindog. Isaias 27:8, 9.

Sa “adlaw sa hangin sa sidlakan” nga mao ang Iyang “mabangis nga hangin” nga “Iyang gipugngan,” ang “pagpanalingsing” sa mga putot magsugod sa dihang ang ulan “gitakda sa sukod.” Ang “gipugngan” nagkahulogan ug napugngan o napugngan sa pagpanglihok. Sa dihang ang upat ka mga hangin gipugngan sa upat ka mga anghel sa Pinadayag kapitulo pito, magsugod ang

pagtimri sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo. Nianang panahona ang ulahing ulan magsugod sa “pagwisik” sa makiangayon nga kadaghanon, kay ang pulong nga “sukod” sa maong bersikulo nagkahulogan ug pagkamoderado. Sa sinugdanan sa panahon sa pagtimri sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo ang ulahing ulan gitakda sa sukod, ug sa katapusan sa maong panahon kini wala nay sukod.

“Ang dakong pagbubo sa Espiritu sa Dios, nga magadan-ag sa tibuok kalibotan pinaagi sa Iyang himaya, dili moabot hangtod nga kita adunay usa ka katawhan nga nalamdagan, nga nasayod pinaagi sa kasinatian kon unsay kahulogan sa pagkahimong mga mamumuo uban sa Dios. Sa diha nga kita adunay hingpit, tibuok-kasingkasing nga paghalad sa kaugalingon ngadto sa pag-alagad kang Cristo, ilhon sa Dios kana nga kamatuoran pinaagi sa pagbubo sa Iyang Espiritu nga walay sukod; apan kini dili mahitabo samtang ang labing dako nga bahin sa iglesia dili mga mamumuo uban sa Dios. Dili ikabubo sa Dios ang Iyang Espiritu sa diha nga ang kahakog ug pagpatuyang sa kaugalingon dayag kaayo; sa diha nga naghari ang usa ka espiritu nga, kon ikasulti pa sa mga pulong, mopadayag nianang tubag ni Cain,—‘Ako ba ang magbalantay sa akong igsoon?’ Kon ang kamatuoran alang niining panahona, kon ang mga timaan nga nagakabaga sa tanang dapit, nga nagpamatuod nga ang katapusan sa tanang butang haduol na, dili igo sa pagpukaw sa natulog nga kusog niadtong nag-angkon nga nakaila sa kamatuoran, nan ang kangitngit nga katumbas sa kahayag nga misidlak na maoy moabot niining mga kalag. Walay bisan gamayng dagway sa pasangil alang sa ilang pagkawalay-pagtagad nga ilang ikapresentar sa Dios sa dakong adlaw sa katapusang paghukom. Walay ikahatag nga hinungdan kon ngano nga sila wala mabuhi ug maglakaw ug magbuhat diha sa kahayag sa balaang kamatuoran sa pulong sa Dios, ug sa ingon magapadayag sa usa ka kalibotang pinangitngitan sa sala, pinaagi sa ilang paggawi, sa ilang kalooyng pagbati, ug sa ilang kasibot, nga ang gahum ug kamatuoran sa ebanghelyo dili ikasupak.”
Review and Herald, Hulyo 21, 1896.

Ang panahon sa pagsulay sa ulahing ulan ug sa pagtimri sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo nagsugod uban sa pagsukod sa pagbubo sa Balaang Espiritu, kay ang trigo ug ang mga bunglayon nakaabot na sa panahon sa ting-ani. Ang ulan nagdala sa duha ka hut-ong ngadto sa pagkahamtong; unya sa katapusan sa panahon sa pagsulay ang trigo ug ang mga bunglayon pagabulagon, ug ang trigo unya “makaila pinaagi sa kasinatian kon unsay kahulogan sa pagkahimong mga mamumuo nga kauban sa Dios” Unya sila “magbaton ug hingpit, tibook-kasingkasing nga pagkahinungod sa pag-alagad kang Cristo; ang Dios magaila sa maong kamatuoran pinaagi sa usa ka pagbubo sa Iyang Espiritu nga walay sukod.”

Ang “adlaw sa mapintas nga hangin sa sidlakan” miabot niadtong Septyembre 11, 2001, ug ang pakiglalis ni Habakkuk bahin sa mini nga mensahe sa pakigdait ug kaluwasan sa mensahe sa ulahing ulan, ingon nga supak sa mensahe nga nagaila sa adlaw sa panimalos sa Dios, misugod. Niadtong higayona ang mga tanom, ang trigo ug ang mga bunglayon, misugod sa pagpamurok ug sa pagpatungha sa bunga nga ilang ipakita sa paghukom sa haduol nang umaabot nga balaod sa Domingo.

“Usab, kining mga sambingay nagtudlo nga walay panahon sa pagsulay human sa paghukom. Sa dihang mahuman na ang buluhaton sa ebanghelyo, dayon mosunod ang pagkabahin tali sa

maayo ug sa dautan, ug ang padulngan sa matag pundok mamahimong gitino sa walay katapusan.” Christ’s Object Lessons, 123.

Usa ka pundok moyukbo ngadto sa adlaw diha sa Ezekiel kapitulo otso, ug ang lain makadawat sa patik sa Dios diha sa Ezekiel kapitulo nuybe. Diha sa Lucas kapitulo baynte-uno, si Cristo nagpaila sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo, ug Iyang gipahamutang ang usa ka ilhanan nga nagtimaan sa katapusang kaliwatan sa kasaysayan sa yuta. Iyang giila ang ilhanan nga kinahanglan mailhan sa mga Cristohanon aron makakalagiw gikan sa pagkalaglag sa Jerusalem.

Ug sa diha nga makita ninyo ang Jerusalem nga gilibotan sa mga kasundalohan, nan hibalo nga haduol na ang pagkalaglag niini. Unya papalika ngadto sa kabukiran ang mga anaa sa Judea; ug papahawaon gikan didto ang mga anaa sa taliwala niini; ug ayaw pasudla didto ang mga anaa sa kabalangayan sa mga dapit sa kabanikanhan. Kay kini mao ang mga adlaw sa panimalos, aron matuman ang tanang mga butang nga nahisulat. Lucas 21:20–22.

Gipadayag ni Jesus, “line upon line,” ang dugang pang mga propetikong kinaiya sa ilhanan, kay ang Iyang mga pulong natala dili lamang ni Lucas, kondili usab ni Mateo ug Marcos.

Ug kini nga ebanghelyo sa gingharian igawali sa tibuok kalibotan aron mahimong usa ka pagpamatuod ngadto sa tanang kanasoran; ug unya moabot ang katapusan. Busa, sa diha nga makita ninyo ang dulumtanan sa kalaglagan, nga gisulti pinaagi ni Daniel nga manalagna, nga nagatindog sa balaang dapit, (ang magabasa, pasabta siya:) Unya ang mga anaa sa Judea pamalagiw ngadto sa kabukiran. Mateo 24:14–16.

Ug ang maayong balita kinahanglan una imantala sa tanang mga nasod. Apan sa diha nga ila kamong dad-on ug itugyan, ayaw kabalaka daan kon unsay inyong isulti, ni ayaw usab pagplanoha daan; kondili bisan unsa ang igahatag kaninyo nianang taknaa, kana maoy inyong isulti: kay dili kamo ang magasulti, kondili ang Espiritu Santo. Karon igatugyan sa igsoon ang iyang igsoon ngadto sa kamatayon, ug ang amahan ang iyang anak; ug ang mga anak motindog batok sa ilang mga ginikanan, ug mopahinabo nga sila pagapatyon. Ug pagadumtan kamo sa tanang tawo tungod sa akong ngalan; apan ang molahutay hangtod sa katapusan, mao kana ang maluwas. Apan sa diha nga makita ninyo ang dulumtanan sa kalaglagan, nga gisulti ni Daniel nga manalagna, nga nagatindog sa dapit nga dili niini angay tindogan, (ang magabasa, pasabta,) unya ang mga anaa sa Judea, pakalagiwa sila ngadto sa kabukiran. Marcos 13:10–14.

Sa dili pa matuman ibabaw sa duha ka panon ang pito ka ulahing mga hampak, nga mao ang katapusang ug hingpit nga katumanan sa “mga adlaw sa panimalos,” kinahanglan nga ang maayong balita sa gingharian iwali ug ipahibalo sa tanang mga nasud. Ang mensahe sa maayong balita gihatag ngadto sa mga nasud sa haduol nang balaod sa Domingo sa Estados Unidos, sa dihang ang usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo ipataas ingon nga usa ka bandila. Ang “mga adlaw sa panimalos” nagrepresentar sa yugto sa Ehekutibong Paghukom sa bigaon sa Babilonia, nga nagsugod sa balaod sa Domingo sa Estados Unidos ug matapos sa dihang motindog si Miguel ug ang tawhanong panahon sa pagsulay mosira, ug ang kapungot sa Dios igaula sa pito ka ulahing mga hampak.

Ang yugto sa panahon mao ang “takna” nga giila ni Marcos, ug ang “takna” sa “dakong linog,” ug ang “takna” nga ang napulo ka mga hari mouyon sa paghatag sa ilang ikapitong gingharian ngadto sa pagka-papa. Sa dihang ang katapusang kalag modawat na sa ebanghelyo nga gipamantala ngadto sa tanang mga nasod, ang panahon sa pagsulay matapos, ug ang kapungot sa Dios ibubo nga walay kalooy. Kana nga yugto magsugod sa dihang ang ebanghelyo igamantala ngadto sa tanang mga nasod samtang ang bandila ipataas, ug matapos sa dihang ang katapusang tawo motubag sa mensahe sa ebanghelyo nga gimantala ug giwali ug gipatik pinaagi sa bandila. Kana nga yugto sa panahon mao ang “mga adlaw sa panimalos.”

Sa Lucas, kapitulo beinte-uno, si Jesus nagtudlo niana nga kasaysayan, kay Iyang giila ang katapusang kaliwatan, nga dili mamatay sa dili pa ang Iyang ikaduhang pag-anhi. Iyang giila ang usa ka ilhanan, nga gihulagway ingon nga dulomtanan nga makalaglag nga gisulti ni Daniel nga propeta. Ang ilhanan mao sa dihang ang dulomtanan nga makalaglag motindog sa “balaang dapit,” ug sa dihang kini “nagatindog diin dili kini angay motindog,” nga mao usab ang panahon nga ang Jerusalem “ginalibotan sa mga kasundalohan.”

Sa dihang ang Jerusalem gilibotan sa mga kasundalohan niadtong tuig 66 pinaagi kang Cestius, ang mga Kristohanon sa Jerusalem mikalagiw gikan sa siyudad, ug gipaila ni Sister White nga walay bisan usa ka Kristohanon ang namatay sa panahon sa pagkalaglag nga sa katapusan natapos niadtong tuig 70. Gisugdan ni Cestius ang usa ka paglikos, ug unya mibiya niini tungod sa mga hinungdan nga daw wala mailhi, ug ang mga Kristohanon sa siyudad mikalagiw sumala sa pasidaan nga nalangkit sa maong timailhan. Niadtong tuig 70 gikompleto ni Titus ang pagkalaglag pinaagi sa makausa pa pagtukod og usa ka paglikos. Ang paglikos ni Cestius mao ang sinugdanan sa gitawag nga Unang Gubat sa mga Judio ug mga Romano, ug ang paglikos ug pagkalaglag nga natuman pinaagi kang Titus mao ang katapusan sa Unang Gubat sa mga Judio ug mga Romano.

Ang tibuok nga kasaysayan milungtad ug tulo ug tunga ka tuig, nagsugod ug natapos pinaagi sa usa ka paglibut, ug ang sinugdanan niini naglangkob ug usa ka ilhanan alang sa katawhan sa Dios. Kining maong kasaysayan giila ni Cristo ingon nga mga adlaw sa panimalos sa Dios, nga usa ka piho nga bahin nga Iyang pagailhon diha sa Iyang ministeryo. Kadtong mga adlaw nagrepresentar sa ehekutibong paghukom batok sa bigaon nga Roma nga nagsugod sa haduol nang umabot nga balaod sa Domingo, ug matapos sa dihang mosira na ang tawhanong panahon sa pagsulay. Sa sinugdanan sa ehekutibong paghukom sa bigaon nga Babilonia, ang usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo pagabayawon ingon nga usa ka bandila, nga maoy usa ka ilhanan. Sa dihang makita sa ubang panon sa Dios ang maong ilhanan, kinahanglan silang mokalagiw paggawas sa Babilonia, kansang pagkalaglag gitipohan pinaagi sa pagkalaglag sa Jerusalem.

Padayon natong pagahisgotan ang Lucas kapitulo baynte-uno sa sunod nga artikulo.